

УДК 349.2

Богданова А.В.

студ. гр. Ю-117 НУ «Запорізька політехніка»

ПРОФСПІЛКОВІ ОРГАНИ ТА ІНШІ УПОВНОВАЖЕНІ НА ПРЕДСТАВНИЦТВО ТРУДОВИМ КОЛЕКТИВОМ ОРГАНИ ЯК СУБ'ЄКТИ ТРУДОВОГО ПРАВА

Питання представництва профспілок та інших уповноважених працівниками органів у трудовому праві набули особливої актуальності у зв'язку з розвитком соціального діалогу у трудових правовідносинах. Соціальна стабільність працівників у трудовій діяльності значною мірою залежить від того, хто і як представляє їхні інтереси. Тому наразі є актуальним дослідження питань щодо представницької функції представниками працівників.

До основних нормативно-правових актів, які регламентують представництво у трудовому праві відносять Конституцію України, Кодекс законів про працю України (далі – КЗпП України), Закон України «Про соціальний діалог», Закон України «Про громадські об'єднання», Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх

діяльності» та Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» та інші. Аналіз правових актів дозволив дійти висновку, що терміни «представник» та «представництво» застосовується у законодавства про працю України. Зокрема, термін «представництво» передбачені у нормах Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», Закону України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» та в нормах Закону України «Про соціальний діалог». Крім того, норми законодавства про працю визначають ці терміни. Так у статті 1 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» профспілковим представником вважається керівник профспілки, її організації, об'єднання профспілок, профспілкового органу, профорганізатор або інша особа, уповноважена на представництво статутом або відповідним рішенням профспілкового органу. На нашу думку, визначення терміну «профспілковий представник» надає працівникам можливість звертатися за захистом своїх трудових прав безпосередньо до обраного ними представника.

Також, у чинному КЗпП України та інших законодавчих актах визначаються випадки здійснення представництва, але при цьому використовуються різні терміни – «виборний орган первинної профспілкової організації», «уповноважений трудовим колективом орган», «профспілкові представники», «інші уповноважені працівниками органи» тощо. Зрозуміло, що у цьому випадку можуть виникати труднощі при застосуванні норм законодавства про працю. Ми вважаємо, що необхідно у новому Трудовому кодексі України встановити інститут представництва, шляхом визначення в ньому порядку участі цих органів у вирішенні сумісно з роботодавцем тих чи інших питань щодо представництва працівників.

Безпосередньо правове становище професійних спілок визначене Законом України від 15 вересня 1999 р. «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Професійні спілки визначаються як добровільними неприбутковими громадськими організаціями, що об'єднують громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної діяльності. Відповідно до Закону профспілка виконує захисну функцію, тому працівники можуть сподіватися на захист своїх трудових прав і законних інтересів.

Основним документом, що регулює внутрішню діяльність усіх профспілкових органів, є статут. Але він не є правовим актом. Правове становище громадської організації може визначати лише закон, що затверджується вищим органом законодавчої влади. Свої повноваження професійні спілки здійснюють через створені ними виборні органи, а в організаціях, де не створюються виборні органи, – через представника професійної організації, яка діє у межах прав, наданих їй законом. Надані профспілкам права одночасно є і їх обов'язками по захисту трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників. Як ми вже визначали,

чинне законодавство України не закріплює чіткого механізму здійснення профспілками представництва працівників.

Працівники реалізують право на об'єднання шляхом створення колективу працівників або професійної спілки. Компетенція і повноваження трудового колективу та його виборного органу визначаються статутом підприємства. На нашу думку, краще було б визначити повноваження органів трудового колективу в окремому законі, що поліпшить становище працівників.

На жаль, у чинному КЗпП України, проекті Трудового кодексу України відсутні норми про статус інших представників працівників та їх взаємовідносини з профспілками.

Отже, представництво працівників профспілками та іншими уповноваженими працівниками органів відіграють досить важливу роль у захисті їхніх трудових прав та законних інтересів. Без їх участі важко уявити нормальне і злагоджене функціонування трудової діяльності працівників.